

SPOLUPRÁCE ŠKOLY A FIRMY V KONTEXTU ODBORNÝCH PRAXÍ

metodický materiál k semináři dne 8. 11. 2021

Lektor: Mgr. Michal Hamar, MBA

JCMM, z. s. p. o., Česká 166/11, Brno

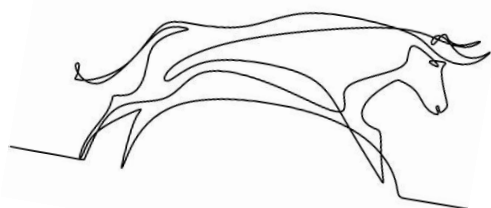
www.jcmm.cz

Seznam CMS schopností a dovedností pro 21. století

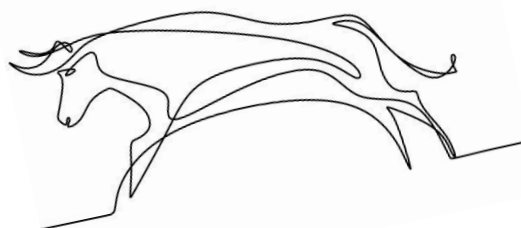
- 1. Komunikační dovednosti** (schopnost zprostředkovat ideje a myšlenky ostatním – jasně a srozumitelně)
- 2. Sebepoznání a pozitivní sebepojetí** – dítě/žák má schopnost sebereflexe, zná své silné stránky a talenty, zná i své potenciální limity. Dítě/žák má zdravé sebevědomí – ví, v čem vyniká, ví, co může nabídnout ostatním, čím umí obohatit společné fungování.
- 3. Sebedůvěra** (schopnost rozhodovat se na základě vlastních přesvědčení a důvěry ve vlastní kompetence)
- 4. Zvědavost** (otevřenost novým zkušenostem a touha učit se)
- 5. Efektivní zpracovávání kariérových informací** – dítě/žák je schopen si vyhledat důležité informace potřebné pro kariérové rozhodování, umí pracovat se zdroji, umí kriticky posoudit hodnověrnost a pravdivost informací, umí si z informací vybrat ty, které jsou důležité pro jeho kariérové rozhodování.
- 6. Flexibilita/adaptabilita** (schopnost přizpůsobit vlastní chování měnícím se podmínkám a pracovat v různých prostředích. Schopnost učit se a být připraven se učit od druhých)
- 7. Reagování na změny a osobní růst** – dítě/ žák si uvědomuje, že žije ve světě, kde je téměř jedinou jistotou změna, a že se potřebuje umět s ní vyrovnat. Je dostatečně flexibilní, schopný adaptovat se na nové podmínky, což je pro něj předpokladem k tomu, aby byl úspěšný mezi ostatními (dětmi i dospělými). Součástí je také schopnost udržovat vlastní rovnováhu a péči o vlastní well-being (work-life balance).
- 8. Interkulturní dovednosti** (schopnost porozumět a respektovat různé kulturní kontexty a názory. Otevřenost novým myšlenkám a způsobům myšlení.
- 9. Interpersonální dovednosti** (pozitivní postoj k druhým, sociální uvědomění, schopnost poslouchat a znát etiketu)
- 10. Pozitivní interakce s ostatními a networking** – dítě/ žák disponuje takovými sociálně-emocionálními (životními) dovednostmi a má takové postoje, které mu umožňují zdravé a pozitivní interakce s ostatními (dětmi i dospělými). Dítě/žák umí navazovat a udržovat kontakty s ostatními (dětmi i dospělými) a umí tyto vztahy využívat i pro svůj další růst a rozvoj.
- 11. Jazykové dovednosti** (schopnost komunikovat jiným než rodným jazykem)
- 12. Zapojení a pozitivní přístup k celoživotnímu vzdělávání** – dítě/žák je schopen a ochoten se učit nové (vědomosti, dovednosti, postoje), jeho přístup k učení je aktivní, zná svůj preferovaný styl učení, ví, že v životě bude úspěšný jen tehdy, pokud se bude stále rozvíjet a učit. V případě, že má problémy v učení umí o problémech komunikovat a umí požádat o pomoc (resp. u starších dětí/žáků - umí vyhledat pro sebe pomoc).
- 13. Vedení lidí** (schopnost ovlivnit druhé směrem k dosahování společných cílů, koučování a rozvoj druhých. Empatické dovednosti při vedení a motivování, organizování a delegování práce)

- 14. Dovednosti pro řešení problémů** (schopnost identifikovat s prací související problémy, analyzovat problémy systematickým a časově adekvátním způsobem, činit správné a realistické závěry na základě informací a údajů)
- 15. Sebeuvědomění** (schopnost sebereflexe a poznání vlastních silných a slabých stránek)
- 16. Týmová práce** (schopnost spolupracovat v rozmanitých týmech, vyjednávat a zvládat konflikty)
- 17. Kariérové rozhodování zahrnuje kompetenci realizovat sebevědomé kariérové rozhodnutí** – dítě/žák je schopen se kompetentně rozhodovat o vlastním kariérovém směřování na základě sebepoznání a kariérových informací, které má k dispozici.
- 18. Tolerance nejednoznačnosti** (schopnost zvládat nejistotu, nepředvídatelnost, konfliktní zadání a vícenásobné požadavky. Schopnost pracovat efektivně v nejistém prostředí)
- 19. Pracovní etika** (schopnost demonstrovat osobní spolehlivost a efektivní pracovní návyky, např. přesnost, produktivnost, časový management, integrita a etické chování, odpovědnost)
- 20. Porozumění úloze jednotlivce** – dítě/žák rozumí významu práce (různé druhy prací) pro společnost a uvědomuje si i širší souvislosti mezi životem jedince jeho prací a komunitou.
- 21. Kreativita** (schopnost přicházet s inovativními řešeními, podívat se na problém z netradičních úhlů pohledu, nacházet netypická spojení a kombinace)
- 22. Zapojení do řízení vlastní kariéry** – dítě/žák je aktivní ve vlastním kariérovém směřování, je schopno převzít odpovědnost za řízení vlastní kariéry. Ono samé je tvůrcem svého (kariévního) života, ostatní jsou v rolích jeho poradců a pomocníků.

Protichůdné tendence



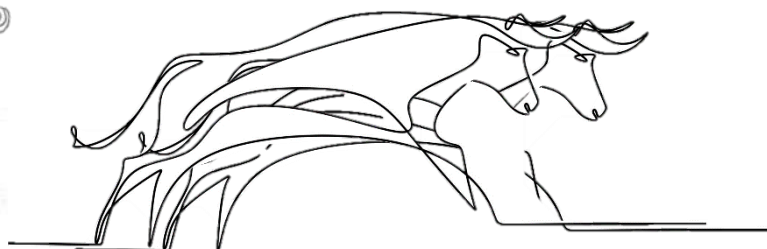
PRAXE / ZÁŽITEK



PEDAGOGIKA

Zdroj inspirace: Učení prožitkem (2020)

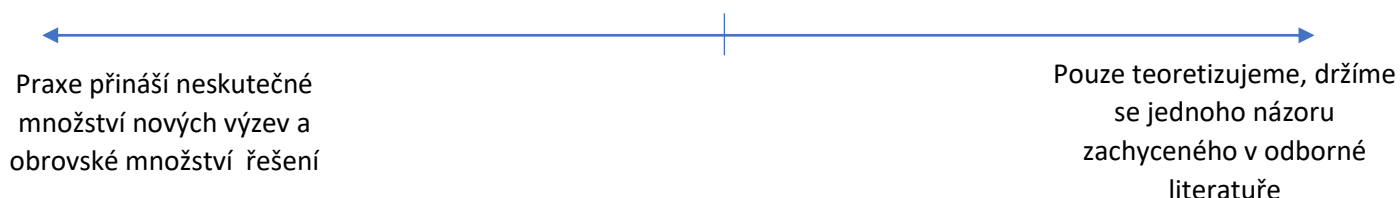
Spojení světů



Učení zážitkem / učení prožíváním / učení zkušeností

Zdroj inspirace: Učení prožitkem (2020)

Škála praxe a teorie



Škála hry a reality



3 úrovně reflexe

- **Vědomosti** (co jsem se naučil/a?)
- **Dovednosti** (jaké dovednosti jsem použil/a?)
- **Postoje** (Jaké to pro mě bylo?)

Otázky zaměřené na vědomosti:

Co ses dnes naučil/a?	
Co tě dnes nejvíce zaujalo?	
Co nového jsi se dnes dozvěděl/a?	
Čemu jsi dnes nerozuměl/a?	
Co bylo pro tebe nesrozumitelné?	
Co bylo pro tebe úplně nového?	

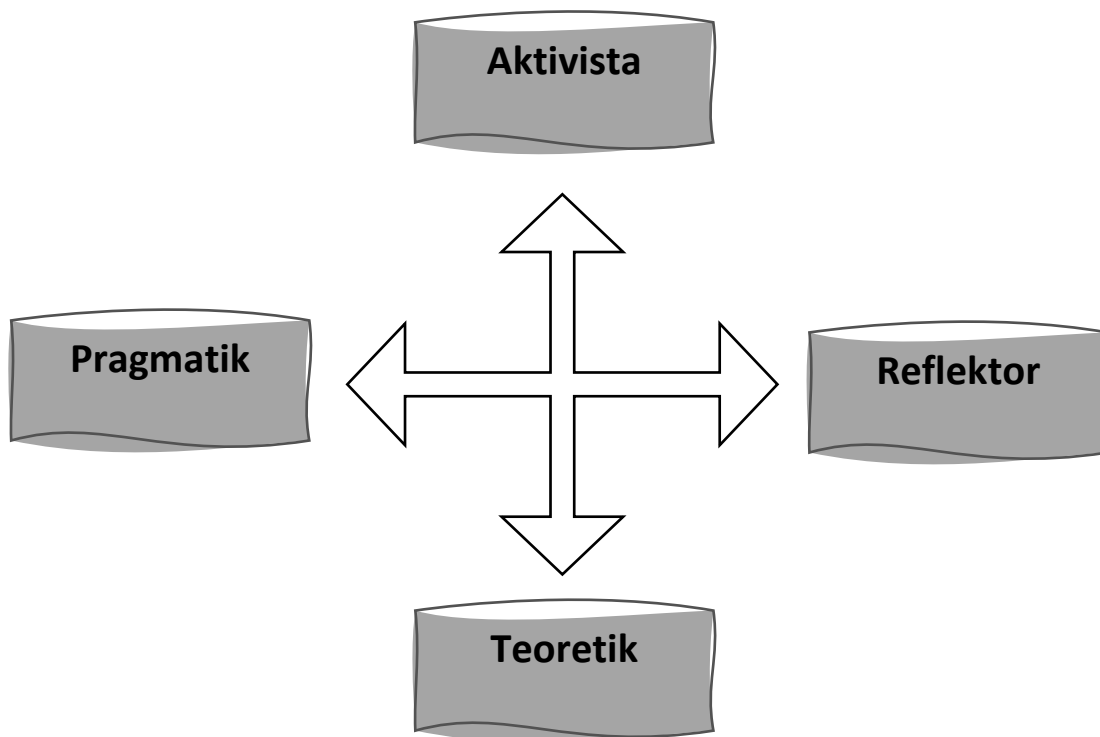
Otázky zaměřené na dovednosti:

Co konkrétně považuješ za záhadu a jak to, co jsi se dozvěděl/a překlopíš do praxe?	
Co konkrétně považuješ za užitečné do praxe?	
Jak to, co ses dozvěděl/a překlopíš do praxe??	
Co tě bavilo dělat/zkoušet?	
Jak ses cítil/a, když jsi to realizoval/a poprvé?	
Jak toho umíš dále využít?	
Co ještě potřebuješ zdokonalovat?	

Otázky zaměřené na postoj:

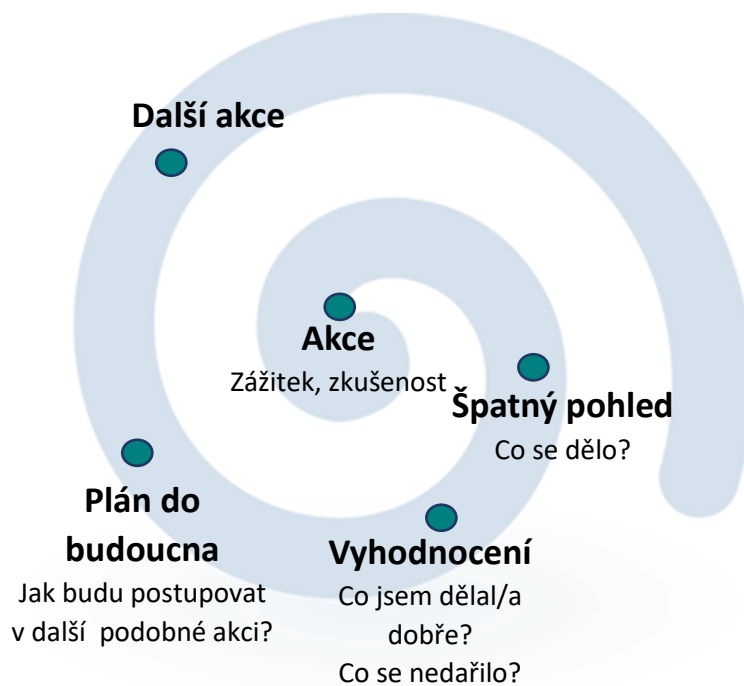
Koho ve třídě na dnešní hodině chceš ocenit?	
Jaká konkrétní doporučení máš pro sebe? (Co konkrétně budeš dělat na další hodině jinak?)	
Kdo byl ve třídě dnes pro tebe nejvíc přínosný?	
Ve které roli ses cítil/a nejlépe? Z jakého důvodu?	
Ve které roli jsi se necítil/a dobře? Z jakého důvodu?	
Co bys chtěl/a mít jinak?	

Styly učení podle Kolbova cyklu



Zdroj: David A. Kolb 1984

Kolbův cyklus učení



Proaktivní vs. reaktivní

Rozdíl mezi proaktivitou a reaktivitou je v tom, na co člověk zaměřuje svoji energii a čas.

Proaktivní lidé přemýšlejí nad tím, jak se věci dají změnit (přijímají zodpovědnost, jsou iniciativní), zaměřují svou energii na to, aby změny realizovaly.

Reaktivní lidé (zbavují se odpovědnosti, nepřijímají ji) pouze reagují na to, co se děje (zejména na to, co se změnit nedá) a jsou často pasivní (např. umí hodinu vyprávět o tom, jak je všechno špatné.., a když se jich zeptáte proč něco nezmění, tak odpověď je např.: nedá se, nemůžu, teď není vhodná doba a pod.).

„To jsem já. Takový prostě jsem.“ Je to předurčeno. Jsem takový. Nic s tím nemůžu udělat.

„Přivádí mě to do šílenství!“ Nejsem za to zodpovědný. Můj emoční život řídí něco, co nepodléhá mé kontrole. Já s tím opravdu nemůžu nic dělat. Jsem oběť!

„Nemohu to udělat. Jednoduše na to nemám čas.“ Něco mimo mě — nedostatek času — řídí můj život. Já s tím nemůžu opravdu nic udělat! Jsem bezmocný!

„Musím to udělat!“ Okolnosti nebo jiní lidé mě nutí dělat to, co dělám. Nemůžu si svobodně vybrat, co udělám. Nezbyvá mi nic jiného, než se poddat.

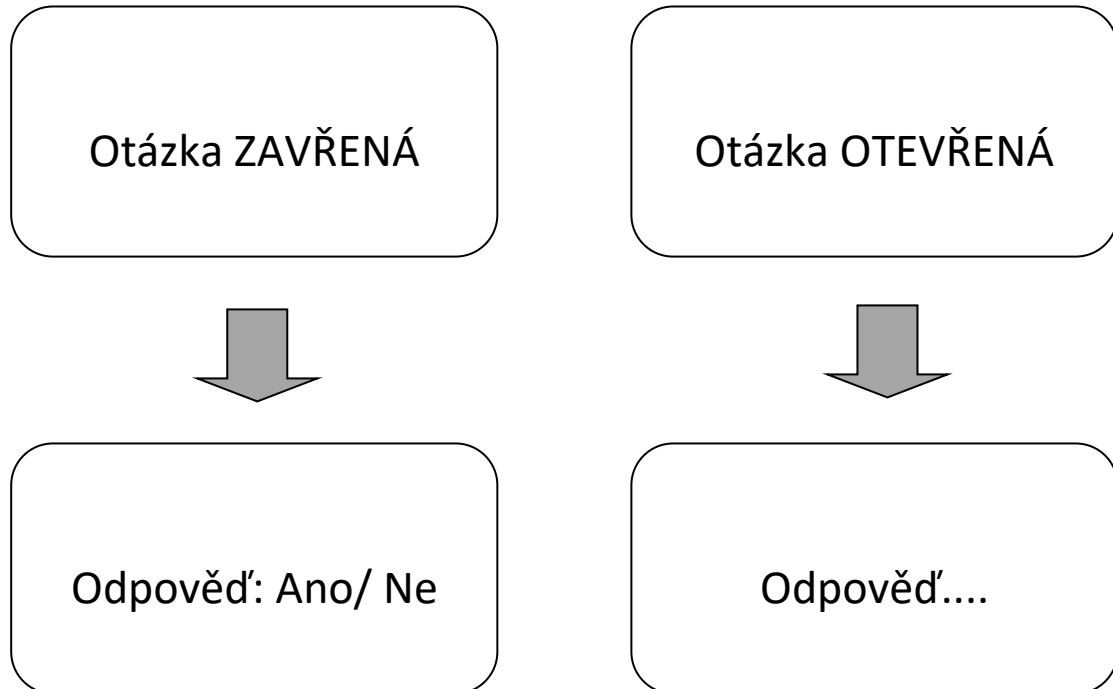
Reaktivní jazyk	Proaktivní jazyk
Nemůžu s tím nic dělat.	Podívejme se, jaké máme možnosti.
To nemůže vyjít.	Můžu připravit přesvědčivou prezentaci.
Je to prostě tak, jak to je.	Umím ukázat jiný přístup.
Tento zákazník mě frustruje.	Ovládám svoje pocity/reakce.
Nemůžeme si to dovolit.	Mám efektivní řešení.
Nemůžu.	Preferuji / Zvolím si – rozhoduji se.
Musím.	Rozhodl jsem se.
Jsem už prostě takový.	Můžu být jiný.

Zdroj: Proaktivní přístup v manažmente: Ing. Koblunický, doc. Ing. Kadárová PhD, Ing. Kalafusová, 2014

Proaktivní člověk	Reaktivní člověk
Ovlivněn vlastními hodnotami, nezávislý na druhých	Ovlivněn prostředím, okolnostmi a jinými lidmi
Tvůrce svého života	Jeho chování je důsledkem různých okolností. Je „obětí“ okolností
Uvědomuje si, že stále má možnost volby, a že se rozhoduje sám/a jak bude na okolnosti reagovat a jak se bude cítit	Své chování odůvodňuje svými osobnostními charakteristikami („Jsem prostě takový/á.“)
Používá slova chci / nechci	Používá slova musím/nemusím
Nečeká na to, co udělá druhý, ale sám/a se snaží situaci ovlivnit	Je rezignovaný na možnost cokoliv ovlivnit
Věci dělá a mění	Věci se mu/jí prostě „stávají“
Přebírá zodpovědnost za svůj život	Zodpovědnost za svůj život svaluje na jiné nebo na vnější okolnosti

Zdroj: Proaktivní přístup v manažmente: Ing. Koblunický, doc. Ing. Kadárová PhD, Ing. Kalafusová, 2014

Správně položená otázka



Nikdy není špatná odpověď ...

Jakou otázku položíš takovou odpověď dostaneš...

Co chceš?	Co je špatně?
Co sa stalo?	Kdo za to může?
Co tě to naučilo?	Proč se to stalo?
Jak to můžeš příště udělat jinak?	Jaké jsou hrozby?

Mentální nastavení

Roztržitý

VS

Soustředěn

Zvědavý

VS

Názor dopředu připraven

Já jsem O.K./Ty nejsi O.K.

VS

Ja jsem O.K./Ty jsi O.K.

Dlouhodobý rozvoj

VS

**Krátkodobé
výsledky**

Zaměřený na slabé stránky

VS

Vyhledávající silné stránky

Dospělý/dospělý

VS

Rodič/dítě

REPORT – tak neznámý a tak důležitý

Co to je?

Co mi to přinese?

Jak ho umím vytvářet?

GROW přístup v rozhovoru

REPORT

CÍL (Goal)	REALITA (Reality)	MOŽNOSTI (Options)	CO, KDO, KDY (Will)
Co chci? Jaký je tvůj cíl? Jaký cíl má toto setkání? V čem bude toto setkání užitečné?	Co se děje? Jaký je současný stav? Jaké kroky jsi už učinil/a? Jaký byl výsledek? Co se ti už podařilo? Co ti k tomu pomohlo?	Co můžeš udělat? Jaké máš další možnosti? Co ještě? Jaké jsou výhody a nevýhody každého řešení?	Co uděláš? V čem je to přínosné pro tvůj cíl? Kdy to uděláš? Koho do toho potřebuješ zahrnout? Jakou podporu ještě potřebuješ?

UVĚDOMĚNÍ A ZODPOVĚDNOST

Sebepojetí a sebeobraz

Cvičení

Zadání:

1. Přečtěte si níže uvedené věty a označte (podtrhněte) ty, které vystihují, jak se většinu času cítíte:

Jsem šťastný/á . Jsem dobrý/á. Jsem přitažlivý/á. Jsem smolař/ka. Jsem vítěz/ka.

Jsem hlupák. Jsem fajn. Jsem neohrabaný/á. Jsem pomalý/á. Jsem nudný/á. Jsem nepořádný/a.

Jsem úžasný/á. Pomalu se učím...Jsem úspěšný/á. Jsem neúspěšný/á. Jsem příjemný/á.

Jsem pracovitý/á. Jsem dobrý člověk. Jsem nervózní. Jsem chytrý/á. Jsem nešikovný/á.

Jsem k ničemu. Jsem bystrý/á. Jsem dobrý učitel/dobrá učitelka. Jsem nepěkný/á.

Jsem v pohodě. Jsem nejistý/á. Jsem laskavý/á. Jsem nespokojený. Necítím se dobře.

- Ze kterých označených vět máte dobrý pocit?
- Celkem je uvedeno 30 tvrzení: patnáct „pozitivních“ a patnáct „negativních“. Jak vypadá obraz, který získáváte?

Tento obraz představuje maličké části vašeho sebeobrazu, sebepojetí, obrazu vašeho JÁ.

Vaše sebepojetí, sebeobraz se skládá ze všech názorů a pocitů ze sebe samých a postojů, které k sobě zaujímáte. Ty pak určují to, kdo si myslíte, že jste, co děláte a čím se můžete stát.

2. Představte si, že Váš žák má převážně negativní obraz o sobě.

- Jak toto ovlivní jeho chování ve škole nebo na pracovišti?
- Jak to bude ovlivňovat jeho motivaci k učení?
- Jak to ovlivní jeho představy o možnostech zaměstnání?

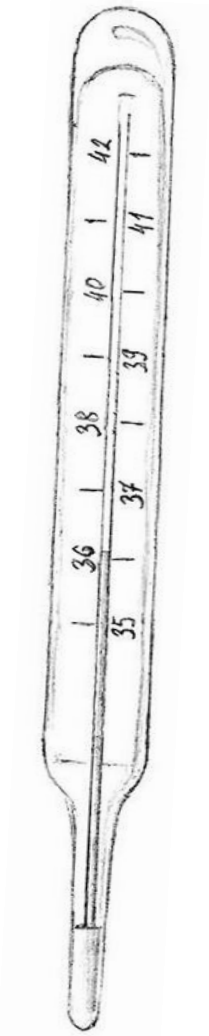
3. Co byste mohli udělat jako pedagog k posílení pozitivního sebeobrazu takového žáka?

Vaše závěry prodiskutujte ve dvou:

Zdroj: J. Canfield.-H.C.Wells: Hry pro zlepšení motivace a sebepojetí žáku. Portál1995, s10

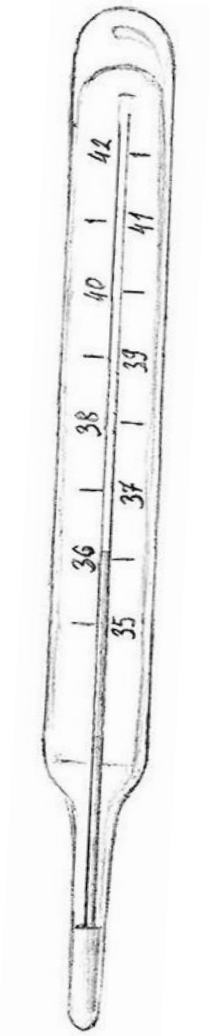
Reflexe skupiny

Teploměr



Reflexe skupiny

Otázky směřující na praxi



Zápis z reflektujícího rozhovoru se žákem

Jméno žáka: Obor/ studium:
Ročník/třída: Profesní karta žáka: ANO/NE
Datum zápisu: Rozhovor vedl:

Směrování kariéry/povolání:

Zájmy s ohledem na směrování kariéry:

Jiné zájmy:

Silné stránky s ohledem na směrování kariéry:

Relevantní zkušenosti žáka, které pomáhají ve směrování (z brigád, dobrovolnické činnosti ap.)

Potřeby rozvoje vzhledem na směrování kariéry:

⇒ **schopnosti, dovednosti a postoje:**

⇒ **zkušenosti:**

Odsouhlasené aktivity a kroky pro rozvoj:

Co

termín(y)

podpora

kritérium

Jiné důležité skutečnosti a postřehy:

*Pozn.: *Záznamový arch si můžete upravit podle svých potřeb **respektujte GDPR a soukromí žáka*

Zápis z reflektujícího rozhovoru se žákem

Jméno žáka: Obor/ studium:
Ročník/třída: Profesní karta žáka: ANO/NE
Datum zápisu: Rozhovor vedl:

Směřování kariéry/povolání:

Zájmy s ohledem na směrování kariéry:

Jiné zájmy:

Silné stránky s ohledem na směrování kariéry:

Relevantní zkušenosti žáka, které pomáhají ve směrování (z brigád, dobrovolnické činnosti ap.)

Potřeby rozvoje vzhledem na směrování kariéry:

⇒ **schopnosti, dovednosti a postoje:**

⇒ **zkušenosti:**

Odsouhlasené aktivity a kroky pro rozvoj:

Co	termín(y)	podpora	kritérium
-----------	------------------	----------------	------------------

Jiné důležité skutečnosti a postřehy:

*Pozn.: *Záznamový arch si můžete upravit podle svých potřeb **respektujte GDPR a soukromí žáka.*



Seminář a metodický materiál je realizován jako součást klíčové aktivity KA03 „Podpora kariérového poradenství“ projektu Implementace KAP JMK II, registrační číslo CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0017177 v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, s finanční podporou z Evropské unie a Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy.



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



jihomoravský kraj